

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Μάρτιος, Λονδίνο

ΔΙΑΛΕΞΑ ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟ ΤΗΣ ΡΟΥΧΑ, το μακιγιάζ και τα παπούτσια, και έδωσα συγκεκριμένες οδηγίες στην κοπέλα που είχε αναλάβει να την ετοιμάσει. Δεν μπορούσα να τη βλέπω τόσο ακίνητη, γυαλιστερή, παγωμένη.

Τώρα, ντυμένη για κοκτέιλ και για να πάρω κουράγιο στην κηδεία της μητέρας μου, διανύω τη σύντομη, οδυνηρή διαδρομή έως το αναλόγιο σε μια θολούρα. Περιγράμματα οικείων προσώπων, αναλαμπές χρωμάτων, λες και ένα παράξενο φίλτρο είχε απλωθεί παντού στην αίθουσα. Μέσα μου νιώθω να λιώνω, και ταυτόχρονα αισθάνομαι τόσο γελοία με τα γιορτινά μου ρούχα σε μια περίπτωση εντελώς παράταιρη με αυτή που θα περίμενε κανείς να δει ένα σύνολο σαν το δικό μου· κι όμως, ήταν απολύτως ταιριαστό, όσο κι αν φαινόταν το αντίθετο. Ζήτησα να μη φορέσει κανείς μαύρα, κι ας έφυγε η μαμά με τόσο τραγικό τρόπο μόλις στα πενήντα εννιά της. Μόλις χθες, μια καλεσμένη στην κηδεία μού τηλεφώνησε για να με ρωτήσει αν το σκούρο μπλε ήταν φανταχτερό και για να ακούσει τις σκέψεις μου σχετικά με το τι μαντίλι να επιλέξει.

Πάντα στις καρδιές μας και πάντα υπέροχη.

Τόσα ρούχα, τσάντες και παπούτσια κουρνιασμένα στις ντουλάπες μας, το καθένα τους συνυφασμένο με στιγμές που περάσαμε μαζί, στιγμές που θαρρείς κι είναι ραμμένες πάνω τους όπως οι οδηγίες πλύσης στη ραφή. Η γκαρνταρόμπα της θα είναι πάντα ο προσωπικός θησαυρός των αναμνήσεών μου, πλημμυρισμένος συναισθήματα.

Ένα σελάγισμα ανοιξιάτικης λιακάδας διαπερνά το βιτρό, δίνοντας ένα πολύχρωμο φιλί στους ροζ κρίνους πάνω στο ξύλινο φέρετρο της μαμάς. Εκφωνώ τον επικήδειο, λέγοντας σε εκατοντάδες ανθρώπους πράγματα που δεν ήταν έτοιμοι να ακούσουν μα γνώριζαν ήδη.

«Η μητέρα μου ήταν σαν ουράνιο τόξο. Γνωστή στον καλλιτεχνικό κόσμο για τα φανταχτερά χρώματά της τόσο στον καμβά όσο και στη ζωή της. Κάθε λογής απόχρωση κραγιόν, τα πιο λαμπερά ρούχα, εντυπωσιακά σκουλαρίκια με πετράδια. Ήταν ένα ουράνιο τόξο με απολύτως αρμονικά χρώματα».

Κοιτάζω τους αγαπημένους μου φίλους, και οι εκφράσεις τους με παροτρύνουν να συνεχίσω. Τα συμπονετικά ανασηκωμένα φρύδια της συνεταίρου μου Τιφ· τα ενθαρρυντικά κλεισίματα ματιών και τα καθησυχαστικά νεύματα από τις φίλες μου Σάρα, Άμπι και Μπρίτανι. Τότε, το βλέμμα μου καρφώνεται στην Τάσα και μένει εκεί για το υπόλοιπο του λόγου μου – το χαμόγελό της με προτρέπει να προχωρήσω. Με κάθε μου φράση, πλησιάζω ολοένα και πιο πολύ στο αντίο.

Νιώθω τη ζεστασιά του χεριού της Τάσα στο δικό μου όταν επιστρέφω στη θέση μου και γλιστρώ στο στασίδι ανάμεσα στην καλύτερή μου φίλη και στον σύζυγό της, τον Άνγκους. Δεν θα μπορούσα να το αντέξω όλο αυτό χωρίς να τους έχω πλάι

μου, να μου δίνουν χαρτομάντιλα, να με αγκαλιάζουν παρηγορητικά, κι ας κλαίνε κι οι ίδιοι.

Σηκωνόμαστε για να ακούσουμε έναν ύμνο, τα λόγια του, προσεκτικά τυπωμένα στο πρόγραμμα της κηδείας, σμίγουν με τα δάκρυά μου καθώς χαζεύω τη σελίδα. Ακολουθούν απαγγελίες και φόροι τιμής από σπουδαίους και εξαιρετικούς εκπροσώπους του καλλιτεχνικού κόσμου –από τον λαμπερό πρόεδρο του Sotheby’s, έναν εκλεκτό κριτικό τέχνης– αλλά οι λέξεις τους αναπηδούν εδώ κι εκεί στον χώρο, ανίκανες να διαπεράσουν την ασπίδα που έχει δημιουργηθεί ολόγυρά μου, αποκλειστικά από σοκ και δυσπιστία. Σχεδόν δεν ακούω, προσέχω μόνο κάποια πνιχτά γελάκια και ήχους από διακριτικά (αν και όχι όλα...) φυσήματα μύτης.

Αναμνήσεις περνούν αστραπιαία από τα μάτια μου ενώ οι σπαρακτικοί στίχοι από το τραγούδι που έχω επιλέξει για τον επίλογο της τελετής κάνει τα δάκρυα να τρέχουν ανεξέλεγκτα στο πρόσωπό μου. Δεν μπορεί να είναι αλήθεια, δεν γίνεται να το ζω αυτό.

Τα μάτια μου καίνε στην επαφή με το χλωμό φως μόλις βγαίνω από το κρεματόριο στο Τσέλσι. Δεν είμαι σίγουρη τι πρέπει να κάνω τώρα. Να περιμένω να πλησιάσουν οι παρευρισκόμενοι την τεθλιμμένη κόρη, να μοιραστούν μαζί μου αναμνήσεις και αστεία περιστατικά για να δικαιολογήσουν την παρουσία τους ή να επιστρέψω στο σπίτι και να τους προτρέψω να με ακολουθήσουν;

«Για έλα εδώ, εσύ».

Νιώθω την καθησυχαστική αγκαλιά της παιδικής μου ηλικίας γύρω μου και κοιτάζω ίσια μέσα στα βουρκωμένα, μεγάλα μαύρα μάτια της Τάσα. Πάντα αστειευόμαστε ότι δεν είμαστε απλώς φίλες, αλλά αδελφές. Γνωριζόμαστε από τον παιδικό σταθμό, και η Τάσα είναι το στήριγμά μου από τότε που θυμάμαι τον εαυτό μου.

Παίρνει και τα δυο μου χέρια στα δικά της. «Θα...» Η φωνή της σπάει και το πιγούνι της αρχίζει να τρέμει. «Θα ήταν πολύ περήφανη για σένα. Κι εγώ είμαι περήφανη για σένα, Σοφ. Ήταν ο πιο όμορφος επικήδειος. Θα άρεσε πολύ στη μαμά Λινζ».

Με αγκαλιάζει από τον ώμο και πνίγει ένα κύμα δακρύων που απειλεί να με ισοπεδώσει όπως περπατάμε στα χαλίκια προς το αυτοκίνητο. Σήμερα έχω την αίσθηση ότι το κεφάλι μου είναι κάτω από το νερό, και ο υπόλοιπος κόσμος στροβιλίζεται γύρω μου, χωρίς εμένα. Μου φέρονται λες και έχω ξεχάσει να λειτουργώ. Με αγκαλιάζουν και με φιλούν οι καλύτερες φίλες μου, δέχομαι προτάσεις για δείπνα και γεύματα, προσφέρονται να με ακούσουν, η θλίψη τους έντονη όπως η δική μου. Η μαμά ήταν τόσο αγαπητή. Και ξαφνικά επανέρχομαι στην πραγματικότητα και παγώνω. Είναι εκεί, μου κλείνει τον δρόμο, αλλά με τα παπούτσια που φοράω δεν διαθέτω ούτε την ταχύτητα ούτε τη φόρα για να στρίψω και να τον αποφύγω.

Ο Ρόμπερτ, ο πρώην αρραβωνιαστικός μου. Δεν σχεδίαζα να έρθω αντιμέτωπη μαζί του σήμερα. Δεν θα έπρεπε να βρίσκεται εδώ. Σαν φάντασμα σε κοιμητήριο, με πλησιάζει απειλητικά.

Η Τάσα με κρατά πιο δυνατά γιατί με νιώθει να σφίγγομαι κάτω από το μπράτσο της.

«Εε... εμ... Σοφ», τραυλίζει και σκύβει να με φιλήσει στο

μάγουλο. «Λυπάμαι πολύ... ξέρεις πόσο αγαπούσα τη Λίνζι... και πόσο σε αγαπούσε».

Νεύει κοφτά στην Τάσα, και τα μάτια μου πέφτουν στο πρόγραμμα της κηδείας που κρατά. Βλέπω το πρόσωπο της μαμάς στο εξώφυλλο να χαμογελά. Από κάτω, σε κομψή πλάγια γραφή: *Λίνζι Άννα Κίνλοκ*.

Μυρίζω το οικείο άρωμά του και νιώθω να ανακατεύομαι από τον πόνο. Το αποτύπωμα των χειλιών του στο πρόσωπό μου είναι σαν να με έχει μαρκάρει.

«Σ' ευχαριστώ», καταφέρνω να ψελλίσω θλιμμένη.

Η Τάσα προσπαθεί να με οδηγήσει προς το αυτοκίνητο, αγριοκοιτάζοντας τον Ρόμπερτ με ύφος «μην τολμήσεις». Εκείνος, όμως, κάνει να αρπάξει το χέρι μου και αποτραβιέμαι ενστικτωδώς.

«Σοφ, είναι ανάγκη να σου μιλήσω. Είναι σημαντικό».

Τον κοιτάζω στα μάτια, τα ανθισμένα δέντρα πίσω του πλαισιώνουν το πρόσωπό του σαν φωτοστέφανο από στριφογυριστά φίδια, τα κατάξανθα μαλλιά του πάνω στο φόντο του ανοιχτογάλαζου ανοιξιάτικου ουρανού. Δεν μπορώ να απαντήσω – δεν έχει νόημα, άλλωστε. Πάντα περνά το δικό του.

«Δεν νομίζω πως είναι καλή ιδέα. Και ούτε να σκεφτείς να έρθεις από το σπίτι, Ρόμπερτ», παρεμβαίνει η Τάσα, ξέροντας ότι το πιθανότερο είναι να υποκύψω και να του επιτρέψω να μου μιλήσει.

Δεν έχω κάτι άλλο να του πω που δεν το έχουμε ήδη συζητήσει. Εόδεψα όλα μου τα δάκρυα γι' αυτόν πριν από μήνες και δεν μου έχει μείνει ίχνος αγάπης πια. Οίκτος, θυμός, ναι, αλλά σίγουρα καμία σχέση με τη μεγάλη αγάπη που νόμιζα πως ένιωθα κάποτε. Και φόβος. Σιχαινόμουν τον εαυτό μου όταν ήμουν

μαζί του, με αυτά που έκανε – κι εκείνο το συντεθλιμμένο πο-
ντικάκι που ήμουν παραμένει. Και τον απεχθάνομαι γι' αυτό.

«Δεν έχει καμία σχέση με σένα, Τάσα. Κάνε μου τη χάρη να μην ανακατεύεσαι. Έχω κάθε δικαίωμα να πω το τελευταίο αντίο και να μιλήσω μόνος με τη Σόφι», γρυλίζει ο Ρόμπερτ, και η καρδιά μου βουλιάζει.

Αυτήν τη μέρα το μόνο που θέλω είναι η μαμά. Βλέπω τον κόσμο να μαζεύεται γύρω μας, για να δει αν θα εκτυλιχθεί κάποια σκηνή. Γιατί ήρθε;

Η Τάσα τον αντιμετωπίζει στα ίσα. «Αν θεωρήσεις έστω για μια στιγμή πως αυτό είναι σωστό, τότε είσαι πιο τρελός απ' ό,τι νόμιζα. Απλώς μείνε μακριά και κάνε αυτό που πρέπει για μία φορά στη θλιβερή ζωή σου. Δεν έχεις δικαίωμα να μιλάς στη Σόφι ύστερα από όσα έχεις κάνει».

«Αρκετά! Πάψτε και οι δυο σας. Σας παρακαλώ». Τραβιέ-
μαι από την Τάσα και προχωρώ όσο πιο αξιοπρεπώς μπορώ προς τη μαύρη λιμουζίνα.

Ποτέ δεν της άρεσε ο Ρόμπερτ. Και καλά έκανε.

Η αγρυπνία τελείωσε σε μια παραζάλη, και τώρα οι τεθλιμμένοι συγγενείς και φίλοι αποχώρησαν, και έμεινα μόνη. Το σπίτι της μαμάς τρίζει από τις αναμνήσεις και ουρλιάζει από το κενό. Με-
ρικές φορές, νομίζω πως μυρίζω το άρωμά της στον αέρα, πως ακούω τους κοκκινολαίμηδες να τιτιβίζουν κάπου κοντά και να έρχονται να σταθούν πλάι μου, αλλά είναι στ' αλήθεια εκείνη ή κάτι στο οποίο γραπωνόμαστε για παρηγοριά όσοι πενθούμε; Απλώς θέλω να ξέρω ότι είναι ασφαλής. Το αλκοόλ δεν φαίνε-

ται να με έχει επηρεάσει όλη μέρα, παρά την αδρεναλίνη και το σοκ. Αν είχα πιει τόσο πολύ μια οποιαδήποτε άλλη μέρα, θα έχει καταρρεύσει ήδη τέσσερα ποτήρια πριν.

Αρχίζω να ανεβαίνω τις σκάλες.

«Σκαρφαλώνουμε τον φιδογυριστό ξύλινο λόφο προς το Μπέντφορντσιρ πριν έρθει η άμαξα με τα άλογα των εννέα...» μου έλεγε η μαμά για να με δελεάσει να πάω στο κρεβάτι όταν ήμουν μικρούλα. Τα παρούσιαζε όλα τόσο διασκεδαστικά.

Σαν να με τραβούσε κάποιο αόρατο νήμα, βρέθηκα στην κρεβατοκάμαρά της. Το πάπλωμα ήταν ακόμη τσαλακωμένο, σαν να είχε σηκωθεί φουριόζα εκείνη και θα επέστρεφε για να το στρώσει. Νιώθω σαν να παραβιάζω τον ιδιωτικό της χώρο. Όπως στέκομαι μπροστά από την πόρτα με τον καθρέφτη στην είσοδο της μεγάλης ντουλάπας της, κοιτάζω το είδωλό μου.

Το πρόσωπό μου είναι πρησμένο, η βαθιά χαραγμένη θλίψη της έκφρασής μου το κάνει να μοιάζει με τερατόμορφη μάσκα. Τα γκρίζα μου μάτια, ίδια με της μαμάς, σαν να ανήκουν σε άλλο πρόσωπο, ενώ τριγύρω είναι κατακόκκινα. Οι μπούκλες μου έχουν αρχίσει και ξεφεύγουν από το λαστιγάκι με το οποίο έχω μαζέψει τα μαλλιά μου, σαν την ατημέλητη καστανή αλογοουρά ενός κοριτσιού όταν σχολάει το απόγευμα.

Σπρώχνω την πόρτα με τον καθρέφτη και το κλείστρο ανοίγει προς το μέρος μου. Τα δαχτυλικά της αποτυπώματα παραμένουν στον καθρέφτη σαν μουτζουρωμένοι ιστοί αράχνης. Μπαίνω στην γκαρνταρόμπα της μητέρας μου, και η μυρωδιά της παιδικής μου ηλικίας με τραβά πιο βαθιά μέσα της: ασφάλεια, ζεστασιά και αγάπη. Με αγκαλιάζει, έχει γίνει ένα με τον χώρο. Οσμές αρωμάτων, μπουγάδας και δέρματος. Γάντια, ζώνες και σακάκια. Σιφόν, σκόνη, μετάξι. Κομπάζ κοκτέιλ φορέ-

ματα, εντυπωσιακές τουαλέτες, ταφτάδες, σατέν, χάντρες. Τα κρυσταλλάκια λαμπυρίζουν, οι πούλιες ακτινοβολούν. Εγώ ακτινοβολώ.

Άλικο, καναρινί, βαθύ μπλε.

Ένα ουράνιο τόξο σε μια ντουλάπα.

Ρούχα ολοκαίνουργια με τις ετικέτες τους, ρούχα σε σελοφάν από το καθαριστήριο. Δίπλα σε χλιοφορεμένα, λατρεμένα... τόσο λατρεμένα ρούχα.

Ένα σωρό καρφίτσες που κροταλίζουν και βίντατζ σκουλαρίκια με κλιπ, τοποθετημένα σε ένα παλιό κουτί από γαλλικά μπισκότα. Τα σπρώχνω δεξιά και αριστερά, κλείνω τα κουμπώματα, κλείνω τα μάτια.

Ξαφνικά περνά από τον νου μου μια ανάμνηση: Η μαμά με αιφνιδιάζει ενώ φορά ένα καπέλο με φτερά, πανύψηλα τακούνια, πολύ μεγάλα για τα μικρούτσικα πόδια μου. Γελά, το πρόσωπό μου είναι γεμάτο κραγιόν, πυκνή σκιά ματιών καλύπτει την παιδική μου επιδερμίδα. Πάντα με έβρισκε εδώ να παίζω κρυφτό, κουρνιασμένη ανάμεσα σε φούστες, το κουδούνισμα του μετάλλου πάνω στην κουπαστή πάντα να με προδίδει.

Μου τραγουδούσε, χώνοντας το πρόσωπό της στα μαλλιά μου, ανασαίνοντας το άρωμα της φθινοπωρινής λιακάδας και του ιδρώτα, αποδοκιμάζοντας τον αναπόφευκτο λεκέ από γρασίδι στο λευκό κοφτό κέντημα. Έτσι όπως στέκομαι ανάμεσα σε όλα αυτά τα κουφάρια, η επιχείρηση ξεκαθαρίσματος φαντάζει ως κάτι το συγκλονιστικό.

Δεν μπορώ να το κάνω, όχι σήμερα, ίσως δεν θα μπορώ για αρκετό καιρό. Κάνω μεταβολή να βγω, σκουντάω σε μια στοίβα από κουτιά παπουτσιών που είναι στο πάτωμα. Το καπάκι από το κουτί που βρίσκεται πάνω πάνω γλιστρά και πέφτουν έξω

φωτογραφίες με γυρισμένες τις άκρες. Μαζεύω μερικές με τις χούφτες μου και κλείνω καλά την πόρτα αυτού του καταναλωτικού παραδείσου... για την ώρα.

Αφού γέμισα ένα ποτήρι κρασί με ό,τι είχε απομείνει σε ένα ανοιχτό μπουκάλι, άφησα τις ανακατεμένες φωτογραφίες στην άδεια τραπεζαρία. Τα απομεινάρια της μέρας έχουν εξαφανιστεί. Υπάρχει μόνο ένα κουτί με μωσαϊκό, το αγαπημένο μου γλυκό. Το έχει ετοιμάσει με συμπόνια και αγάπη η συνétaιρός μου, η Τιφ, και θα ήταν το αποψινό, καθόλου θρεπτικό, δείπνο μου. Η τροφοδοσία του τραπεζιού της κηδείας ήταν η δική μου πρακτική συνεισφορά στη μέρα αυτή. Δεν θα μπορούσα απλώς να κυκλοφορώ σαν υπνωτισμένη και να πέφτω επάνω σε όλα εκείνα τα καλοπροαίρετα χέρια ολόγυρά μου. Είμαι τροφοδότης – τόσο προσωπικά όσο και επαγγελματικά. Αν το φαγητό κυρίευε τις σκέψεις μου, θα μπορούσα να αντλήσω λίγη χαρά από αυτή τη φρικτή περίσταση. Ωστόσο, ακόμη και η αγάπη μου για τη μαγειρική είχε αμαυρωθεί, η όρεξή μου με είχε εγκαταλείψει. Τα πάντα τοποθετήθηκαν σε σκουπιδοσακούλες, πλύθηκαν και μαζεύτηκαν. Το πλεονέκτημα του να έχεις ιδιωτική επιχείρηση τροφοδοσίας είναι η άμεση πρόσβαση σε εκατοντάδες πιάτα, ποτήρια, μαχαιροπίρουνα και κύπελλα, αλλά τώρα είναι όλα πακεταρισμένα σε κουτιά στον διάδρομο στο σπίτι που είναι πλέον μόνο δικό μου.

Μετακόμισα εδώ όταν εγκατέλειψα τον Ρόμπερτ, τον πρώην αρραβωνιαστικό μου, τον περασμένο Σεπτέμβριο. Η μαμά διαγνώστηκε λίγο αργότερα, κι έτσι έγινα ο φροντιστής γονιός της ετοιμοθάνατης μητέρας μου. Σπίτι. Το μόνο μέρος που νιώθω ασφαλής. Λες και έχω επιστρέψει στη μήτρα· προστατευμένη και κοντά της, ακριβώς εκεί όπου θέλω να βρίσκομαι.

Κοιτάζω τις παλιές, κιτρινισμένες Polaroid και τις μικροσκοπικές υπερεκτεθειμένες εκτυπώσεις που έφερα από την γκαρνταρόμπα της μαμάς. Εικόνες που απαθανατίζουν στιγμές που ζήσαμε. Πρέπει να ήμουν μικρή όταν τραβήχτηκαν. Δεν θυμάμαι κανένα από αυτά τα στιγμιότυπα. Είναι και ο μπαμπάς σε κάποιες. Πάντα θα είμαι πλέον μεγαλύτερη απ' ό,τι ήταν ο πατέρας μου. Πέθανε όταν ήμουν τριών, και τώρα, στα φοβερά και τρομερά τριάντα έξι μου, είμαι έναν χρόνο μεγαλύτερη από εκείνον όταν έφυγε από τη ζωή. Νιώθω πολύ νέα για να μείνω ορφανή. Δεν μου άρεσε καθόλου να σκέφτομαι τη μαμά μόνη, αλλά ήξερα πως είχε ζήσει έναν μεγάλο έρωτα, κι αυτό έτρεφε την ψυχή της. Έτσι μου έλεγε η ρομαντική μου φύση, παρά τη θλίψη που διαισθανόμουν ότι κουβαλούσε μέσα της, τη σιωπηλή λαχτάρα της για κάτι που δεν μπορούσε πλέον να έχει, μολονότι δεν θα το παραδεχόταν ποτέ. Πάντα έδειχνε σαν να σκεφτόταν αυτόν που είχε αγαπήσει και είχε χάσει, αλλά ήταν και το μόνο θέμα που αρνούνταν να συζητήσει. Μιλούσαμε για τα πάντα εκτός από αυτό. Ο μπαμπάς αναδείχθηκε σε μυθική φιγούρα στην παιδική μου ηλικία, όπως ο ήρωας στα παραμύθια που μου διάβαζε τα βράδια.

«Μίλησέ μου για τον μπαμπά», την εκλιπαρούσα, και εκείνη ενέδιδε, μιλώντας μου για λαμπερά εγκαίνια εκθέσεων τέχνης, για τα «φτερουγίσματά» τους στη δημιουργική κοινωνική σκηνή του Λονδίνου, για τις περιπέτειές τους πριν γεννηθώ εγώ, για τα παρορμητικά και ανέμελα ταξίδια τους. Αργότερα, συνέχισε να ταξιθεύει για επαγγελματικούς λόγους, αλλά μόνη της.

Οι σκέψεις μου σμίγουν με μια φωτογραφία που επέλεξα τυχαία, και βλέπω τη μαμά σε μια παραλία, να γελά, να λάμπει στη liaκάδα, τόσο ζωντανή.

Αναρωτιέμαι πού να είναι τώρα... στον παράδεισο ή ίσως έχει μεταφερθεί σε αυτή την τόσο ευτυχισμένη στιγμή της φωτογραφίας. Με τη μαμά μοιάζουμε πάρα πολύ. Αν έβαζε κάποιος μια φωτογραφία μου στα είκοσί μου δίπλα σε μια δική της στην ίδια ηλικία, θα μας περνούσε για το ίδιο πρόσωπο. Ολόιδια ατίθασα κάστανα σγουρά μαλλιά, πρόσωπο σε σχήμα καρδιάς. Πίνω μια δυναμωτική γουλιά από τον όξινο αφρώδη οίνο και στρέφω την προσοχή μου στην επόμενη φωτογραφία της στοίβας.

Επάνω της έχει καθίσει ένα λευκό φτερό. Λένε πως τα λευκά φτερά δηλώνουν την παρουσία κάποιου πνεύματος. Δεν είμαι τόσο σίγουρη. Ωστόσο το δέρμα μου αντιστέκεται στον κυνισμό μου και ανατριχιάζει. Να είναι αυτό κάποιο μήνυμα από τη μαμά για να μου πει πως βρίσκεται εδώ; Καταφέρνω να ελέγξω το τρέμουλο στα δάχτυλά μου και να πάρω το λεπτεπίλεπτο λευκό φτερό, το οποίο αφήνω να πέσει. Κοντανασαίνω έτσι όπως το παρακολουθώ να αιωρείται και ύστερα να προσγειώνεται σε μια άλλη φωτογραφία. Το παραμερίζω και αντικρίζω την πιο όμορφη αμμουδιά στον κόρφο πανάρχαιων λόφων και ένα ερειπωμένο κάστρο γύρω από έναν κολπίσκο. Νιώθω τη ζεστασιά και την ασφάλειά του, οι φόβοι και το ρίγος μου διαλύονται αμέσως. Γυρίζω τη φωτογραφία και διαβάζω: *Μεθώνη, Ελλάδα: ο παράδεισός μου επί της Γης.*

Πίνω άλλη μια γουλιά. Τότε το βλέμμα μου πέφτει πάνω σε ένα μεγάλο διπλωμένο χαρτί πίσω από το σωρό των φωτογραφιών: οι γωνίες του εξέχουν, το μέγεθός του είναι μεγαλύτερο από τις φωτογραφίες. Ξεδιπλώνω τη σελίδα και αρχίζει να ξεπροβάλλει αργά μια έκρηξη χρωμάτων. Μάλλον πρόκειται για φωτοτυπία κάποιου πίνακα της μαμάς, αν και δεν τον έχω ξα-

ναδεί. Είναι σίγουρα δικός της αν κρίνω από τη χρήση του χρώματος και την τεχνική. Είναι θαλασσογραφία, ένας βράχος που δεσπόζει πάνω από μια παρθένα παραλία, και η μοναχική σκιά ενός άνδρα να διασχίζει την αμμουδιά στο μπροστινό μέρος του πίνακα. Το βλέμμα του είναι καρφωμένο στο δικό μου, ίσα που διακρίνω αμυδρές πιτσιλιές, που πρέπει να είναι το πράσινο χρώμα των ματιών του, πάνω στη σιλουέτα του καθώς προχωρά με αυτοπεποίθηση προς τα εμπρός. Με πιάνει σύγκρουση· η αποφασιστικότητά του σαν να ξεπηδά από την εικόνα και να με αρπάζει, όσο θολή και κακής ποιότητας και αν είναι η εκτύπωση.

Είναι όμορφη εικόνα. Αναρωτιέμαι πού να βρίσκεται το πρωτότυπο. Αναποδογυρίζω τη σελίδα αναζητώντας στοιχεία, και βλέπω ένα προχειρογραμμένο σημείωμα με τον γραφικό χαρακτήρα της μαμάς: *Η μοίρα μάς ενώνει κι ύστερα μας χωρίζει βίαια, Μεθώνη V.*

Αινιγματικό. Δεν ήξερα ότι υπήρχε αυτό το χαρτί. Το μυαλό μου γυρίζει σε μια συζήτηση που είχα με έναν κριτικό τέχνης στην κηδεία. Ήταν ένας μεγαλόσωμος, ροδαλός άνδρας με στρογγυλεμένα φωνήεντα. Μου ανέφερε κάτι για τη σειρά της Μεθώνης και για έναν χαμένο πέμπτο πίνακα. Είπε ότι κυκλοφορούσαν πολλοί πλαστοί και ότι θα ήταν τόσο ωραίο αν βρίσκαμε τον αυθεντικό. Δεν θυμάμαι τι άλλο είπε, το μυαλό μου είναι χαμένο σε μια ομίχλη που δεν λέει να διαλυθεί.

Μεθώνη. Στριφογυρίζω τη λέξη στο στόμα μου, άγνωστη και εξωτική. Η μαμά αφιέρωνε τα καλοκαίρια στη δουλειά της. Οι ανοιξιάτικες και καλοκαιρινές διακοπές ήταν πάντα δικές μας. Ωστόσο, ταξίδευε δύο μήνες κάθε χρόνο το καλοκαίρι, ζωγραφίζοντας και αντλώντας έμπνευση, κυρίως από διάφορα μέρη της Ελλάδας. Ίσως αυτό να ήταν ένα από τα προσχέδια

της που δεν υλοποίησε, αν και δεν μοιάζει με κάτι τέτοιο – είναι ολοκληρωμένο.

Αμέσως νιώθω την εικόνα να με μαγνητίζει. Αισθάνομαι τη ζεστασιά του ήλιου, βλέπω το αστραφτερό φως του στα κύματα, την κοκκώδη, τραχιά άμμο. Μα ποιος να είναι αυτός ο άνδρας; Μισοκλείνω τα μάτια για να κοιτάξω καλύτερα τη φιγούρα του. Δεν τον αναγνωρίζω, αλλά δεν μπορώ να τον δω και πολύ καλά γιατί φαίνεται μόνο η θολή σιλουέτα του και ένα μέρος των ματιών του, που κι αυτά δεν είναι ευδιάκριτα. Ίσως δίνω υπερβολική σημασία, ίσως έχω πάθει εμμονή χωρίς λόγο. Ίσως η ατζέντισσα της μαμάς, η Άραμπελ, να γνωρίζει κάτι. Της στέλνω αμέσως γραπτό μήνυμα:

**Έχω κάτι που πρέπει να δεις το ταχύτερο δυνατό.
Μπορείς να συναντηθούμε αύριο;**

Αν πρόκειται για τον υποτιθέμενο χαμένο πίνακα, τότε νιώθω πως πρέπει να τον αποκτήσω. Είναι λάθος να υπάρχει κάτι δικό της εκεί έξω, χαμένο ή κρυμμένο. Θέλω να μαζέψω όλα τα κομμάτια της και να τα ενώσω, να αγκαλιάσω τις αναμνήσεις της. Από όσα περισσότερα μπορώ να κρατηθώ, τόσο λιγότερο πόνο θα νιώθω, είμαι σίγουρη.

Η Άραμπελ απαντά στο μήνυμά μου και με καλεί να περάσω από το γραφείο της το πρωί. Θα ξέρει τι ακριβώς είναι αυτή η εικόνα και ίσως να μου πει πού μπορώ να τη βρω. Σίγουρα δεν βρίσκεται στο ατελιέ της. Έχω την ακαταμάχητη παρόρμηση να βρεθώ σε αυτό το μέρος, να βυθιστώ στις πινελιές του. Πρέπει να τον αποκτήσω πάση θυσία. Ξαφνικά με κυριεύει μια αίσθηση επιτακτικής ανάγκης. Αν είναι χαμένος, πρέπει να τον ανα-

ζητήσω. Η δυναμική ενός καθήκοντος σηκώνει το βάρος που έχει τυλιχτεί γύρω από την καρδιά μου. Ίσως έτσι μπορέσω να γκρεμίσω αυτό το απόρθητο, χαοτικό τείχος της θλίψης – να βρω έναν σκοπό, μια κατεύθυνση. Για πρώτη φορά από τότε που πέθανε η μαμά, χαμογελώ.

Ο παράδεισός μου επί της Γης.

Σηκώνω το χαρτί στο ύψος των ματιών μου, περιεργάζομαι τη σκηνή. Πού στην ευχή έχει κρύψει αυτόν τον πίνακα;